

Dagpengeforholdene for personer, der har arbejdet og været arbejdsløshedsforsikret i et andet nordisk land, er reguleret i nordisk konvention om social tryghed med tilhørende nordisk overenskomst om ydelser ved arbejdsløshed.

I modsætning til EF-forordningen skaber hverken konventionen eller overenskomsten en umiddelbar ret for den enkelte borger, men det enkelte land har ved at tiltræde konventionen og overenskomsten forpligtet sig til at gennemføre en administration i overensstemmelse hermed.

Den foreslåede bestemmelse kan tænkes anvendt til at fastsætte mere positive regler, end forordningen og overenskomsten angiver. Her tænkes eksempelvis på løsning af de problemer, der er for personer, der forlader den danske arbejdsløshedsforsikring på grund af beskæftigelse i et andet EF-land. Efter de gældende regler kan disse personer ikke genindtræde i den danske forsikring og få udbetalt dagpenge, medmindre de først har haft beskæftigelse her i landet. De gældende regler kan således afholde personer fra at tage arbejde i et andet EF-land, på grund af vanskelighederne ved at genindtræde i det danske forsikringssystem.

Efterløn er som en særlig arbejdsmarkedsydelse ikke omfattet af anvendelsesområdet for EF-forordning nr. 1408/71 om social sikring eller nordisk konvention om social tryghed med tilhørende nordisk overenskomst om ydelser ved arbejdsløshed. Det følger heraf, at forsikringsperioder fra andre EF-lande eller andre nordiske lande ikke kan medregnes til opfyldelse af anciennitetskravet i § 75 b, stk. 1, nr. 2.

En person, der flytter til Danmark fra udlandet vil således – uanset statsborgerskab – kun være berettiget til efterløn i det omfang, den pågældende har tilbagelagt tilstrækkelige medlemsperioder i den danske arbejdsløshedsforsikring.

For så vidt angår forholdet til EF-forordningen kan nærmere oplyses, at det, den gang forslaget om indførelse af en efterlønsordning blev fremsat, ikke var afklaret, om medlemsstaternes efterlønsordninger var omfattet af forordningen. Det blev dog anset for mest sandsynligt, at dette ville være tilfældet, således at de danske myndigheder ikraft heraf ville være forpligtet til at medregne forsikringsperioder fra andre EF-lande ved beregning af anciennitetsperioden for ret til efterløn, ligesom de andre EF-landes myndigheder ville være tilsvarende forpligtet i relation til deres eventuelle efterlønsordninger.

Da det ved udarbejdelsen af lovforslaget fra 1978 under alle omstændigheder forekom nødvendigt at tage højde for, at efterløn kunne blive omfattet af forordningen, valgte man i lovbemærkningerne at beskrive den i økonomisk henseende mest vidtgående

ordning, det vil sige at også forsikringsperioder, der er optjent i andre lande inden for de Europæiske Fællesskaber, ville kunne medregnes ved opfyldelse af anciennitetskravet (den gang sammenlagt 5 års medlemskab inden for de sidste 10 år), således at Folketinget blev gjort opmærksom på, at de økonomiske konsekvenser kunne blive større end umiddelbart påregnet.

Hvis efterlønsordningen blev omfattet af forordningen, ville det formentlig have været rimeligt også at udvide den nordiske konvention om social tryghed til at omfatte efterlønsordningen.

Efterfølgende viste det sig, at der både i Den administrative Kommission og i Rådet var bred enighed om, at medlemsstaternes efterlønsordninger var specielle arbejdsmarkedsydelser, som ikke var omfattet af forordningens anvendelsesområde.

Konsekvensen af Kommissionens og Rådets opfattelse er, at medlemsperioder fra andre EF-lande ikke skal medregnes ved beregning af anciennitetsperioden i forbindelse med ret til efterløn.

Den forudsætning, at medlemsstaternes efterlønsordninger kunne anses for omfattet af EF-forordningens anvendelsesområde, således at den fornødne gensidighed med hensyn til adgangen til medregning af forsikringsperioder, som lovbemærkningerne hvilede på, blev altså ændret efter lovens vedtagelse.

Det var således ikke tilsigtet, at de danske regler skulle være mere vidtgående end forordningen tilsiger, idet dette ville betyde, at andre EF-landes ældre arbejdstagere kunne opnå dansk efterløn ved hjælp af forsikringsperioder i disse lande, uden at arbejdsløshedsforsikrede arbejdstagere fra Danmark ville kunne gøre en tilsvarende ret gældende i de andre lande.

Som en konsekvens af disse ændrede forudsætninger udstedte Arbejdsdirektoratet (nu Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen) den 30. november 1979 et cirkulære vedrørende ret til efterløn for personer, der har været arbejdsløshedsforsikret i andre EF-lande eller andre nordiske lande. Det fremgår heraf, at efterløn som en særlig arbejdsmarkedsydelse af en hidtil ukendt karakter ikke umiddelbart omfattes af forordningens anvendelsesområde, og at dette indebærer, at efterløn ikke kan eksporteres, og at kvalifikationsperioder fra andre EF-lande ikke kan medregnes for at opnå ret til efterløn.

Denne opfattelse af den gældende retstilstand er senere også bekræftet i EF-domstolens dom, afsagt den 5. juli 1983, i sag 171/82 Biagio Valentini mod Assedic, Lyon.

For så vidt angår de nordiske regler er det i de vejledende bemærkninger til den nye nordiske konven-